

N:o 124.

Af herr **M. Alsterlund**, om ändrad lydelse af § 78, punkt 5 skiftesstadgan.

Den gällande stadgan om skiftesverket i riket innehåller dels i 14 § förbud för delegarne att, sedan förordnande till skifte blifvit utfärdadt, skog till afsalu nyttja, innan skiftet blifvit afslutadt och ersättning för ståndskog blifvit genom lagakraftegande beslut fastställt, och dels i 78 §, »all skifteslagets mark skall i skiftet ingå; och må således särskilda delningar å inrösnings- och afrösningsjorden inom ett och samma skifteslag icke verkställas; dock vare från detta allmänna stadgande följande undantag tillätne».

1. — — — — —

5. »Uti de i 87 § mom. 2 uppräknade rikets norra län må det, när skogsmarken förut icke är afmätt, vara delegarne i skifteslag, der laga skifte är i fråga, tillåtet, att, när alla derom äro ense, särskildt låta skifta inrösningsjorden tillika med så stor del af skogsmarken, som de för sig anse nyttigt, samt låta den öfriga delen af samma mark, hvilken för ett skifte bör beräknas, vara oskiftad till gemensamt begagnande; dock med vilkor att sådan inrösningsjord, hvarom i 62 § förmäles, urskiljes och i skiftet intages; och att skiftet å de egor, som på detta sätt komma att delas, verkställas med hänsigt till den lämpligaste delning å de öfriga egorna, när fråga derom framdeles kan väckas.»

Och nådiga kungörelsen den 18 februari 1859 om förändrade föreskrifter i afseende å besutenhets- och skiftesväsendet i Stora Kopparbergs

län, hvilken i vissa delar ännu är gällande jemte skiftesstadgan, innehåller i punkten 2 — — — — —

»Angående skiftesvitsordet och skiftenas tillåtna högsta antal skola, då fråga är om laga skifte till rubbning af storskifte, som på bekostnad eller med understöd af staten blifvit verkställt, tjena till efterrättelse följande bestämmelser nemligen: — — — — —

6. — — — — —

»Skulle minst två tredjedelar af delegarne likaledes efter skattetal räknadt förena sig om att särskildt låta skifta inrösningsjorden tillika med så stor del af skogsmarken, som nyttigt anses, samt att låta den öfriga delen af denna senare mark, hvilken då bör för ett skifte beräknas, vara oskiftad till gemensamt begagnande, vare det tillåtet, dock med vilkor som 12 kap. 1 § 5 mom. skiftesstadgan innehåller». Sistnämnda lagrum motsvaras numera af gällande skiftesstadgas förenämnde 78 § punkt 5.

I rikets sex norra län förekomma mycket ofta laga skiften å områden af stora vidder, af hvilka jemförelsevis ringa delar äro inegor. Till följd af de stora områdena blifva dessa skiften icke allenast dyra utan fordra äfven en lång tid för att fullbordas. Då nu jordegare icke få, under den tid skifte pågår, till afsalu använda skogen, så inses lätt, synnerligast som skogsafverkningen oftast utgör deras förnämsta inkomst, att de skola under nämnda tid komma i ekonomiskt betryck, hvilket gifvetvis i ej ringa grad ökas genom de dyra skifteskostnaderna; och följden häraf blifver, att många få antingen sälja sina hemman till underpris eller låna medel å desamma. Härigenom befordras öfvergången af hemman från enskilde till bolag på ett sätt, som är lika hårdt för den enskilde som skadligt för det allmänna.

Ehuru det vore möjligt, att i skiftesstadgan med vissa begränsningar medgifva skogsafverkning å samfäld mark för delegarnes gemensamma räkning under pågående laga skifte, så anser jag likväl, emedan ett sådant medgifvande möjligen kunde föranleda missbruk, att en förändring af förberörde 78 § punkten 5 till likhet med motsvarande föreskrift i nyss återopade nådiga kungörelse den 18 februari 1859 skulle vara lämpligare och bättre afhjelpa olägenheterna af nu gällande föreskrifter. Det lär nemligen ytterst sällan inträffa, att alla delegare i ett skifteslag varda ense om att lemna en del af skogsmarken oskiftad, då vanligen alltid någon af dem kan hafva fördel af att skogbärande hem-

man utbjudas till försäljning; och det förhållandet, att skogsmarken icke vore afmätt, synes vara af allt för ringa vigt för att vara afgörande i en för delegarnes hushållning så ingripande fråga som den ifrågavarande.

Att en del af skogsmarken uteslötes från det först begärda laga skiftet utgjorde naturligtvis icke något hinder för att äfven dessa delar skiftades, sedan det första skiftet blifvit fastställt; men genom detta tillvägagående bereddes skiftesdelegarne likväl den fördelen att få skifteskostnadernas utgående fördeladt på en längre tid samt att under hela den tid skiftet påginge alltid hafva en del af skogsmarken att tillgå för afverkning till afsalu.

Med stöd af hvad sålunda blifvit anfördt föreslår jag vördsamt, att Riksdagen ville för sin del besluta att 78 § punkten 5 i gällande stadga om skiftesverket i riket skall erhålla följande förändrade lydelse:

5:o. Uti de i 87 § 2 mom. uppräknade rikets norra län må det vara delegare i skifteslag, der laga skifte är i fråga, tillåtet, att när minst *två tredjedelar af dem efter skattetal räknadt derom förena sig*, särskildt låta skifta inrösningsjorden tillika med så stor del af skogsmarken, som de för sig anse nyttigt samt att låta den öfriga delen af denna senare mark, hvilken för ett skifte bör beräknas, vara o~~skiftad~~ till gemensamt be- gagnande, intill dess det pågående skiftet blifvit fastställt; dock med vilkor att sådan inrösningsjord å sistnämnda skogsmark, hvarom i 62 § förmåles, urskiljes och i skiftet intages; och att skiftet å de egor, som på detta sätt komma att delas, verkställas med hänsigt till den lämpligaste delning å de öfriga egorna, när fråga derom framdeles kan väckas.

Hvad i denna paragraf stadgas i afseende å skogs- mark och ståndskog skall i tillämpliga delar gälla äfven i fråga om bränntorfmosse.

Stockholm den 27 januari 1894.

M. Alsterlund.